

Jūs esate įtariamas padaręs baudžiamąjį nusikaltimą

Jūs areštavo kaip įtariamąjį ir nugabeno į policijos nuovadą arba jūs buvote pakviestas į apklausą.

Litouws

Jums yra 12–18 metų ir jūs padarėte kažką, kas prieštarauja įstatymams. Pavyzdžiui, įvykdėte vandalizmo veiksma, vagystę ar užpuolimą. Policija (ar kita tyrimus atliekanti tarnyba arba įstaiga) jus areštavo, nugabeno į policijos nuovadą ir tiria įvykį. Arba jūsų buvo paprašyta atvykti į policijos nuovadą, nes policija nori jus apklausti. Apklausą reiškia, kad policija nori pakalbėti su jumis ir užduoti jums klausimus. Svarbu, kad jūs žinotumėte, kokias turite teises. Todėl turite atidžiai perskaityti šią informaciją. Jei turite daugiau klausimų, galite juos pateikti savo advokatui ar policijai.

Jūs areštavo ar nugabeno į policijos nuovadą

Kokios jūsų teisės?

- Policija turi jums pasakyti, kuo jus įtaria.
- Policija turi pasirūpinti, kad jums būtų skirtas teisinis atstovas – advokatas. Advokatas visuomet dirba jūsų vardu ir nepriklauso policijai. Jei policija suorganizuoja, kad atvyktų advokatas, jie perduos jūsų informaciją (vardas, pavardė, gimimo data ir kt.) teisinės pagalbos valdybai (Raad voor Rechtsbijstand). Teisinės pagalbos valdyba registruoja jūsų informaciją ir perduoda ją jūsų advokatui.

Informacija tėvams, globėjams ar kitiems prižiūrintiems asmenims

Jūsų vaikas įtariamas padaręs baudžiamąjį nusikaltimą. Šiame informaciniame lape išaiškinama, kokias teises turi jūsų vaikas, policijai tiriant įvykį. Policija turi jus informuoti, kad vaikas areštuotas ir laikomas policijos nuovadoje. Policija turi jus informuoti apie tyrimo eigą. Galite susitarti su policija dėl skambučių vaikui arba jo lankymo.

Daugiau informacijos

Daugiau informacijos rasite www.juridischloket.nl arba skambinkite 0900 – 8020 (skambučio kaina – 0,25 euro už minutę).

- Jums bus surengtas susitikimas su valstybės prokuroro padėjėju (hulpofficier van justitie), kuris policijoje yra labai svarbias pareigas užimantis asmuo. Jis arba ji pasakys jums, kokios yra jūsų teisės ir užduos jums klausimus. Jūs neprivalote atsakyti į klausimus (tačiau galite, jei norite). Jūs turite teisę tylėti. Valstybės prokuroro padėjėjas taip pat pasakys, kas vyks toliau ir spės, ar jums reikia likti policijos nuovadoje.
- Gydytojas ar kažkas kitas, dirbantis gydytojui, gali patikrinti, ar jūsų sveikata pakankamai gera, kad jūs būtumėte apklaustas ar dalyvaustumėte kituose policijos atliekamuose tyrimuose. Jei yra rimta priežastis, policija, jūsų advokatas, tėvai (globėjai ar kiti prižiūrintys asmenys) arba jūs galite prašyti pakviesti gydytoją. Gydytojas gali nurodyti, kad policija turi šiek tiek atidėti apklausą arba kad policija atliktų kitokį tyrimą. Policija neprivalo to daryti. Gydytojo patikra yra nemokama.
- Jei jūs nekalbate ir nesuprantate olandų kalbos, arba suprantate tik šiek tiek, turite teisę prašyti vertėjo pagalbos. Vertėjo paslauga nemokama.
- Turite teisę perskaityti bylos dokumentus (ką policija apie jūsų bylą įrašė). Tačiau, valstybės prokuroro padėjėjas gali nuspręsti, kad jums negalima kol kas leisti tą daryti. Jei nesuprantate olandiškai, arba suprantate tik šiek tiek, turite teisę perskaityti svarbiausias dalis savo kalba, kad suprastumėte, kas parašyta.

Kas dar vyksta?

- Policija turi pasakyti jūsų tėvams (globėjams ar kitiems prižiūrintiems asmenims), kad jūs esate sulaikytas policijoje. Jei neturite tėvų (globėjų ar kitų prižiūrinčių asmenų) arba jie yra nepasiekiami, policija paprašys vardo ir pavardės suaugusiojo asmens, į kurį jie gali kreiptis. Jei nėra tokio suaugusiojo, kuriam policija gali paskambinti, policija susisieks su vaikų priežiūros ir saugos tarnyba (Raad voor de Kinderbescherming).
- Vaikų priežiūros ir saugos tarnyba (Raad voor de Kinderbescherming) gali taip pat tirti, kokia baismė ir (arba) pagalba yra jums tinkama. Atlikdami tokį darbą, jie spręs jūsų situaciją, kas buvo padaryta ir jūsų veikslių rimtumą.
- Jūsų tėvai (globėjai ar kiti prižiūrintieji asmenys) gali paskambinti ir jus aplankyti policijos nuovadoje.
- Jei jūs nesate Nyderlandų pilietis, galite prašyti policijos susisiekti su jūsų šalies ambasada.

Sulaikymas policijoje

- Jei esate įtariamas nedideliu nusikaltimu, pavyzdžiui, įžeidinėjote, policija jus gali sulaikyti iki 6 valandų. Į šį laiką neįskaičiuojamas nakties laikas (nuo 00:00 iki 09:00 val.). Paskui policija turi jus paleisti.
- Jei esate įtariamas rimtu nusikaltimu, pavyzdžiui, vandalizmu, vagyste ar užpuolimu, policija jus gali sulaikyti iki 9 valandų. Į šį laiką neįskaičiuojamas nakties laikas (nuo 00:00 iki 09:00 val.). Paskui bus sprendžiama, ar jus reikia laikyti ilgiau. Ilgiausiai jūs galite būti sulaikytas iki 3 dienų (paliekant policijos priežiūroje) (inverzekeringstelling).
- Jei jus areštavo vakare, policija gali nutarti jus apklausti vėliau. Policija tuomet skirs susitikimą su jumis ir jūsų tėvais (globėjais ar kitais prižiūrinčiais asmenimis) policijos nuovadoje kitą dieną. Jūs privalote atvykti.
- Jei jūs paliekamas kardomajam kalinimui, kartais jums gali būti leista miegoti kažkur kitur, pavyzdžiui, namuose. Tačiau dieną jūs turėsite likti policijos nuovadoje. Policija ir valstybės prokuroras sprendžia, ar tai įmanoma. Sprendimą palikti jus kardomajam kalinimui ilgesniam laikui gali priimti teismo pareigūnas.
- Turite klausti advokatą, ką daryti, jei nesutinkate su areštu ar sulaikymu ilgesniam laikui.
- Jei jaučiatės blogai, turite pasakyti policijai arba teisininkui. Policija pasirūpins, kad jus apžiūrėtų gydytojas arba kad jums būtų skirti vaistai.
- Jūs būsite paleistas, kai nebebus reikalo ilgiau jus laikyti policijos priežiūroje.

Advokatas

- Jei jūs esate sulaikytas policijos nuovadoje, policija parūpins jums advokatą. Advokatas dirba jums ir daro tik tai, ką su juo aptarėte.
- Jei žinote advokatą ir norite su juo (ja) susitikti, turite apie tai pranešti policijai. Ji susisieks su advokatu jūsų vardu.
- Advokatas atvyks artimiausiu metu ir suteiks jums konsultacijas. Turite laukti advokato ir tai gali užtrukti iki dviejų valandų. Policija neklauso jūsų pokalbių su advokatu. Advokatas negali aptarinėti jokių šio pokalbių detalių su kitais, įskaitant ir policiją. Advokatas gali tą padaryti tik jums leidus. Jei jums kalbant su advokatu padeda vertėjas, jis arba ji taip pat negali aptarinėti pokalbio su policija.
- Jei jus areštavo policija, advokatas paprastai skiriamas nemokamai. Jei nebuvote areštuotas, bet jūsų prašo atvykti į policijos nuovadą ir padėti policijai vykdyti tyrimą, už advokato paslaugas reikia mokėti. Visuomet paklauskite advokato, ar jis teiks jums paslaugas nemokamai.

Apklausa

Pokalbis su policija

- Policija kalbės su jumis ir gali užduoti jums klausimų. Toks pokalbis vadinamas apklausa.
- Jūs neprivalote atsakyti į klausimus (tačiau galite, jei norite). Jūs turite teisę tylėti.

1. Prieš apklausą

- Prieš policijai užduodant jums klausimus, visų pirma turite galimybę su savo advokatu aptarti, kas atsitiko. Su advokatu galite kalbėti apie pusvalandį. Jei reikia, jums gali duoti daugiau laiko.
- Jei reikia, kalbant su advokatu, jums gali padėti vertėjas.
- Advokatas pasakys, ko galite tikėtis per apklausą ir patars ką daryti ar sakyti policijai. Advokatas taip pat gali susisiekti su jūsų šeima, viršininku darbe ar darbovieta ir pasakyti, kad policija jus sulaukė. Advokatas gali tą padaryti tik jums leidus.

2. Apklausoje metu

- Sakykite, jei nesuprantate policijos. Policija turi jums aiškiai paaiškinti, parinkdama kitus žodžius.
- Jei reikia, apklausoje gali padėti vertėjas.

Advokato dalyvavimas apklausoje

Apklausoje kabinete advokatas sėdi šalia jūsų ir gali:

- dalyvauti apklausoje;
- teikti komentarus apklausoje pradžioje ir pabaigoje;
- užduoti klausimus policijai;
- paklausti jūsų, ar suprantate, kas jums sakoma;
- užtikrinti, kad jūs neprivalote nieko sakyti;
- užtikrinti, kad policija jūsų negąsdintų;
- pareikalauti sustabdyti apklausą. Tai suteikia advokatu laiką pasikalbėti su jumis vienu. Jūs taip pat galite prašyti pasikalbėti su advokatu akis į akį. Jei to prašote pernelyg dažnai, policija gali atsisakyti.

Apklausoje filmavimas arba įrašymas

- Kartais policija privalo įrašyti apklausą ir tam naudoja kamerą ir (arba) mikrofoną. Pavyzdžiui, rimtų baudžiamųjų nusikaltimų atveju, kurių metu asmuo ar asmenys patyrė rimtų sužalojimų. Tai reglamentuojama nustatytomis taisyklėmis. Policija turi jums pasakyti apklausoje pradžioje, kad jie ketina užfiksuoti apklausą vaizdo ar garso įrašuose.

Patikimo asmens dalyvavimas apklausoje

- Asmuo, kuriuo jūs pasitikite (patikimas asmuo) gali dalyvauti bet kokioje apklausoje, kurią policija surengia jums. Pavyzdžiui, tai gali būti jūsų tėvas arba motina, arba kitas suaugęs asmuo. Pasakykite advokatu arba policijai apie pageidavimą, kad dalyvautų patikimas asmuo. Prašyti, kad apklausoje dalyvautų patikimas asmuo, nėra privaloma.
- Patikimas asmuo gali tik klausyti. Jis arba ji gali sėdėti arti jūsų, tačiau negali nieko sakyti. Patikimas asmuo turi būti bent 18 metų amžiaus ir negali būti susijęs su baudžiamuoju nusikaltimu, dėl kurio įvykdymo jūs esate įtariamasis.
- Policija kartais gali atsisakyti leisti, kad apklausoje dalyvautų patikimas asmuo. Tokiu atveju policija visų pirma turi paklausti valstybės prokuroro, ar jis su tuo sutinka.

Ataskaita

- Surašoma apklausoje ataskaita. Ji vadinama policijos ataskaita (proces-verbaal). Tai svarbus dokumentas, liudijantis tai, ką jūs pasakėte policijai per apklausą. Tai jūsų pasakojimas (pareiškimas) apie tai, kas atsitiko.
- Valstybės prokuroras, o po to kartais ir teisėjas arba teismo pareigūnas skaito, ką jūs pasakėte policijai. Todėl labai svarbu, kad jūs atidžiai perskaitytumėte tai, kas parašyta. Jei jums sunku skaityti, paprašykite, kad perskaitytų jums policija.
- Jei sutinkate, kad ataskaita tiksliai atspindi tai, ką jūs sakėte, policija paprašys jūsų parašyti vardą ir pavardę bei pasirašyti po tekstu. Jei nesutinkate, kad ataskaita yra teisingas pasakojimas to, ką jūs pasakėte, galite paprašyti policijos pakeisti tekstą ir šalia pakeitimo pateikti savo pastabas. Advokatas taip pat gali patikrinti, ar policija tiksliai užrašė jūsų žodžius, taip pat gali jums padėti tą padaryti.

Publikavimo informacija

Informaciją parengė:

Teisingumo ir saugumo ministerija

PD 20301 | 2500 EH Haga

2019 m. birželis | 121846

